

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

«Ελεύθερος χρόνος»

Ο ελεύθερος χρόνος, στο σύγχρονο κόσμο, αποτελεί σοβαρό και χαρακτηριστικό στοιχείο του βιοτικού επιπέδου μιας κοινωνίας, μικρής ή μεγάλης, αλλά και στοιχείο ατομικής συγκρότησης κι ολοκλήρωσης κάθε ατόμου. Η αξία του έγινε νωρίς κατανοητή και γι αυτό νομιμοποιήθηκε με τη συνθήκη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, που υπογράφηκε στη Ρώμη το 1945. Εκεί, λοιπόν, προβλέπεται οκτάωρο εργασίας, οκτάωρο ελεύθερου χρόνου, οκτάωρο ύπνου. Μπορούμε, λοιπόν, να τον θεωρήσουμε αγαθό, κυρίας σημασίας για τον άνθρωπο και σοβαρό παράγοντα πολιτισμού.

Ο χρόνος, έξω και πέρα από την εργασία του συνόλου των μελών των κοινωνιών, απασχόλησε πολλούς αντιπροσώπους διαφόρων επιστημών. Αυτοί ήθελαν να καταγράψουν συνολικές συμπεριφορές των ανθρώπων, τις οικονομικές επιπτώσεις αυτών των συμπεριφορών, τις πολιτισμικές δραστηριότητες και τις πολιτικές ταυτότητες των λαών γενικότερα.

Τα αποτελέσματα της έρευνας δεν κολακεύουν τον ελεύθερο χρόνο, ως αγαθό κύριας σημασίας και σοβαρό πολιτισμικό παράγοντα, αφού οι περισσότεροι των ανθρώπων δαπανούν σε ψυχαγωγία κι ειδικότερα σε μεταμεσονύχτιες απολαύσεις. Μεγάλο μέρος των ανθρώπων τον δαπανά καθ' όλη την εβδομάδα στις κερκίδες των σταδίων, παρακολουθώντας τα αθλητικά δρώμενα κι οι λιγότεροι τον αφιερώνουν σε γνήσια ψυχαγωγία, σε άθληση και απόλαυση .

Υπάρχουν κι οι λίγοι, οι οποίοι πράγματι δημιουργούν το δικό τους «είναι», μέσα στον ελεύθερο χρόνο τους και το βγάζουν προς τα έξω. Κάνουν τέχνη, ποίηση, μουσική, λογοτεχνία, θέατρο, ζωγραφική και διασώζουν την πολιτισμική πορεία της κοινωνίας. Αυτοί αναζητούν την αναγέννησή τους με την ενασχόλησή τους με τα πράγματα και θέτουν τη δική τους σφραγίδα στις σχέσεις τους με τον στενότερο κοινωνικό περίγυρο. Ευρίσκουν τι τους πρέπει και πώς μπορούν να πλησιάσουν.

Αυτοί οι λίγοι είναι άριστοι συνεργάτες των άλλων εργαζομένων στο χώρο της εργασίας τους. Αναγνωρίζουν τον άλλο και του συμπαρίστανται στις δυσκολίες που θα συναντήσει στο αντικείμενό του. Είναι έξω από εκνευρισμούς, γιατί γνωρίζουν ότι έχουν σοβαρότερη αιτία ζωής από τις φθορές της εργασίας. Αρνούνται να κάνουν την εργασία αυτοσκοπό, που θα τους εγκλωβίσει τη ζωή, τις χαρές της ζωής , τις απολαύσεις της υγείας, της παιδείας, της τέχνης, του πολιτισμού.

Ο ελεύθερος χρόνος είναι στοιχείο καθοριστικό της ζωής, της χαράς, της ψυχαγωγίας, αλλά οι άνθρωποι δεν έμαθαν να τον αξιοποιούν προς

την πλευρά της ολοκλήρωσης και της διαμόρφωσης της πολιτικής συνείδησης . Αυτό οφείλεται στην οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία, από την παιδική ηλικία, εξαφανίζει τον ελεύθερο χρόνο και στα παιδιά και στην οικογένεια, με αποτέλεσμα να εθίζεται το άτομο στους ρυθμούς ζωής που επιβάλλει η εκπαίδευση κι η εργασία στις κοινωνίες του σύγχρονου κόσμου.

(κείμενο από το διαδίκτυο)

ΘΕΜΑΤΑ

1^ο θέμα (μονάδες 6)

1) Να χαρακτηρίσετε τις προτάσεις που ακολουθούν ως σωστές ή λανθασμένες και να αιτιολογήσετε την απάντησή σας αναφέροντας χωρία του κειμένου

A) Υποστηρίζεται ότι το εκπαιδευτικό σύστημα ευθύνεται για τη μη ορθή αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου.

B) Ο ελεύθερος χρόνος φανερώνει μόνο το επίπεδο μιας κοινωνίας.

Γ) Μεγάλο ποσοστό ανθρώπων αφιερώνει τον ελεύθερο χρόνο του σε δημιουργικές μορφές ψυχαγωγίας.

Δ) Αυτοί που αξιοποιούν τον ελεύθερο χρόνο τους δημιουργικά δουλεύουν πυρετωδώς, φθείρονται κι έχουν ως κύριο στόχο ζωής την εργασία τους.

2) Να σχολιάσετε την παρακάτω περίοδο λόγου σε μια παράγραφο 60-80 λέξεων «Αυτό οφείλεται στην οργάνωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας, η οποία, από την παιδική ηλικία, εξαφανίζει τον ελεύθερο χρόνο και στα παιδιά και στην οικογένεια»

2^ο θέμα (μονάδες 4)

1) Να αναγνωρίσετε τη δομή της πρώτης παραγράφου του κειμένου

« Ο ελεύθερος χρόνος, στο σύγχρονο κόσμο.... σοβαρό παράγοντα πολιτισμού»

2) Να αναγνωρίσετε συντακτικά τις υπογραμμισμένες λέξεις στις παρακάτω προτάσεις

Α) Πέντε μέλη του συλλόγου αποχώρησαν αγανακτισμένα από τη γενική συνέλευση

Β) Η ελπίδα μιας καλύτερης ζωής ήταν ζωγραφισμένη στα πρόσωπά τους .

Γ) Του προσέφερε με πολλή αγάπη ένα καλάθι φρούτα.

Δ) Σκαρφάλωσε σε έναν τοίχο δέκα μέτρα ύψος.

Ε) Πάντα θεωρούσα τις ενέργειες του ανόητες.

Στ) Έχει πολλά χαρίσματα, εξυπνάδα, δύναμη, ομορφιά.

Ζ) Μου αρέσουν τα επιτραπέζια παιχνίδια.

3) Να γίνει χρονική αντικατάσταση των παρακάτω ρημάτων: **συνέβη, προέβαλλες, υποστηρίζεται, διηγούνται, εμπνέει**

✚ 3^ο θέμα (μονάδες 10)

Δυστυχώς ο ελεύθερος χρόνος είναι ένα πολύτιμο αγαθό, που οι έφηβοι τον προσεγγίζουν σαν να ήταν το πιο άχρηστο σκουπίδι. Αποφασίζετε να γράψετε ένα άρθρο για τη σχολική εφημερίδα αναφέροντας τους τρόπους με τους οποίους σπαταλούν άσκοπα τον ελεύθερο χρόνο τους, καθώς και τους κινδύνους που προκύπτουν από αυτές τις επιλογές. Ακολούθως, προτείνετε άλλους γονιμότερους τρόπους αξιοποίησης του ελεύθερου χρόνου που να βελτιώνουν την ποιότητα ζωής τους .

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ
ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ Α' ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

1ο θέμα (6 μονάδες)

1)Α) Σωστό(«Αυτό οφείλεται στην οργάνωση...στις κοινωνίες του σύγχρονου κόσμου.»)

Β)Λάθος(«Ο ελεύθερος χρόνος αποτελεί σοβαρό.....αλλά και στοιχείο ατομικής συγκρότησης κι ολοκλήρωσης κάθε ατόμου.»)

Γ)Λάθος(«Οι περισσότεροι άνθρωποι τον δαπανούν σε μεταμεσονύχτιες απολαύσεις. Μεγάλο μέρος των ανθρώπων...παρακολουθώντας τα αθλητικά δρώμενα.»)

Δ)Λάθος(«Είναι έξω από...αρνούνται να κάνουν την εργασία ...της τέχνης, του πολιτισμού.»)

2)Πράγματι, η διαδικασία της μάθησης είναι αρκετά χρονοβόρα κι απαιτητική αφού οι υποχρεώσεις των παιδιών διαρκώς αυξάνονται. Για να καλυφθούν, μάλιστα, οι απαιτήσεις αυτές δίνεται μεγάλη σημασία στο διάβασμα και τη σωστή προετοιμασία. Γι' αυτό, κι ο ελεύθερος χρόνος που έχουν ολοένα και περιορίζεται καθώς η βασική τους προτεραιότητα είναι η απόκτηση περισσότερων εφοδίων. Αυτή η αντίληψη επικρατεί και στους γονείς ,οι οποίοι αγχώνονται για το επαγγελματικό μέλλον των παιδιών τους κι έτσι εστιάζουν από πολύ νωρίς στην υλοποίηση του στόχου αυτού. Αποτέλεσμα, όμως, αυτής της κατάστασης είναι η δημιουργία ενός δύσκολου και μονότονου προγράμματος, που δεν τους αφήνει περιθώρια για ευχάριστες, χαλαρωτικές και δημιουργικές δραστηριότητες.

2ο θέμα (4 μονάδες)

1)Θεματική πρόταση: «Ο ελεύθερος χρόνος...κάθε ατόμου.»

Λεπτομέρειες: «Η αξία...οκτάωρο ύπνου.»

Κατακλείδα: «Μπορούμε παράγοντα πολιτισμού.»

2)Α)του συλλόγου:γενική διαιρετική

Β)ελπίδα :υποκείμενο του ρήματος «ήταν»

καλύτερης:επιθετικός προσδιορισμός στο ουσιαστικό «ζωής».

ζωής:γενική αντικειμενική(ελπίζουν σε μια καλύτερη ζωή).

ζωγραφισμένη:κατηγορούμενο στο υποκείμενο του ρήματος(«ελπίδα»).

Γ)του: αντικείμενο έμμεσο στο «προσέφερε».

καλάθι :αντικείμενο άμεσο στο «προσέφερε».

Δ) ύψος: αιτιατική της αναφοράς

Ε) ανόητες: κατηγορούμενο αντικείμενου(στο ουσιαστικό «ενέργειες»)

ΣΤ)εξυπνάδα: επεξήγηση στα «χαρίσματα».

Ζ)μου: αντικείμενο του ρήματος «αρέσουν»

παιχνίδια: υποκείμενο του ρήματος «αρέσουν»

3)ενεστ.,παρατ.,αόρ.,εξακολ.μελ.,στιγμ.μέλ.,παρακ.,υπερσ.,

συντελ.μέλ.

συμβαίνει, συνέβαινε, συνέβη, θα συμβαίνει, θα συμβεί, έχει συμβεί, είχε συμβεί, θα έχει συμβεί.

προβάλλεις, προέβαλλες, προέβαλες, θα προβάλλεις, θα προβάλεις, έχεις προβάλει, είχες προβάλει, θα έχεις προβάλει.

υποστηρίζεται, υποστηριζόταν, υποστηρίχτηκε, θα υποστηρίζεται, θα υποστηριχτεί, έχει υποστηριχτεί, είχε υποστηριχτεί, θα έχει υποστηριχτεί.

διηγούνται, διηγούνταν, διηγήθηκαν, θα διηγούνται, θα διηγηθούν, έχουν διηγηθεί, είχαν διηγηθεί, θα έχουν διηγηθεί.

εμπνέει, ενέπνεε, ενέπνευσε, θα εμπνέει, θα εμπνεύσει, έχει εμπνεύσει, είχε εμπνεύσει, θα έχει εμπνεύσει.

3ο θέμα

Πρόλογος: Κύρια χαρακτηριστικά της σύγχρονης καθημερινότητας είναι οι έντονοι και πιεστικοί ρυθμοί καθώς κι οι αυξημένες απαιτήσεις. Έτσι, οι άνθρωποι βρίσκονται σε μια διαρκή ένταση, με αποτέλεσμα να τους δημιουργούνται άγχος και νεύρα. Αυτή η πραγματικότητα δεν αφορά μόνο τους ενήλικες αλλά και τα παιδιά κι ιδίως τους εφήβους, οι οποίοι καθημερινά καλούνται να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, που σχετίζονται κυρίως με το διάβασμα και την απόκτηση εφοδίων για τη μελλοντική τους αποκατάσταση. Με αυτόν τον τρόπο, όμως, όχι μόνο περιορίζεται ο ελεύθερος χρόνος τους αλλά δεν εκτιμάται κι η αξία του.

Α' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : Οι νέοι ,λοιπόν, όντας κουρασμένοι από το απαιτητικό τους πρόγραμμα και μη δίνοντας την πρέπουσα σημασία στο χρόνο αυτόν συνήθως δεν επιλέγουν δημιουργικές και ωφέλιμες δραστηριότητες. **Πιο συγκεκριμένα, προτιμούν:**

α) να παίζουν ηλεκτρονικά παιχνίδια με αποτέλεσμα να εθίζονται, να παραμελούν τις υποχρεώσεις τους, να επηρεάζεται ο χαρακτήρας τους.

β) να προσκολλώνται στο διαδίκτυο και σε διάφορες εφαρμογές με αποτέλεσμα να απομονώνονται από τον περίγυρό τους, να επηρεάζεται ο τρόπος σκέψης τους, να αντιμετωπίζουν προβλήματα υγείας.

γ) να παρακολουθούν διάφορες ανούσιες τηλεοπτικές εκπομπές κι έτσι να υιοθετούν κάποια αρνητικά πρότυπα και ουσιαστικά να αναλώνουν το χρόνο τους χωρίς να τους έχουν προσφέρει κάτι το ουσιαστικό οι εκπομπές αυτές. Επίσης, η παθητική παρακολούθηση αδρανοποιεί το νου και την κριτική σκέψη.

δ) να μην κάνουν τίποτα με αποτέλεσμα αυτή η πλήρης αδράνεια να μην τους καλλιεργεί τη σκέψη, την κρίση, τη φαντασία, τη δημιουργικότητα.

ε) να φέρονται βίαια κι επιθετικά για να εκτονώσουν τη συσσωρευμένη ενέργειά τους κι έτσι να δημιουργούν προβλήματα και στον εαυτό τους και στους άλλους.

Β' ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ : Ωστόσο, υπάρχουν πολλές δραστηριότητες που είναι ενδιαφέρουσες και δημιουργικές καθώς συμβάλλουν στην ψυχική και πνευματική αρμονία του ανθρώπου. **Πιο συγκεκριμένα:**

α) με τον αθλητισμό το παιδί ,από τη μια πλευρά, αθλείται και υιοθετεί πιο υγιεινές διατροφικές συνήθειες ενώ ,από την άλλη πλευρά, καλλιεργεί σημαντικές αξίες και κοινωνικές αρετές(πειθαρχία, συνεργασία, επιμονή, αγωνιστικότητα, σύμπνοια).

β) με την ενασχόλησή του με κάποια μορφή τέχνης(θεατρικό παιχνίδι, ζωγραφική, μουσική, χορό) μαθαίνει να αποκτά ισορροπία, να είναι ευαίσθητο, να εκφράζει τα συναισθήματά του, να είναι πιο δημιουργικό, να εκτιμά και να σέβεται το διαφορετικό.

γ) με την ανάγνωση εξωσχολικών βιβλίων καλλιεργεί κι αναπτύσσει τη φαντασία, την κριτική του σκέψη, το λόγο του, μεταφέρεται σε άλλα μέρη, σε άλλους πολιτισμούς, σε άλλες χρονικές περιόδους.

δ) με φιλικές συναναστροφές κοινωνικοποιείται, εκφράζει τα συναισθήματά του, τις σκέψεις και τους προβληματισμούς του, ανταλλάσσει απόψεις για διάφορα θέματα.

ε) με τα ταξίδια και τις εκδρομές χαλαρώνει και ξεκουράζεται, ξεφεύγει από τη μονοτονία της καθημερινότητας, έρχεται σε επαφή με τη φύση, γνωρίζει νέα μέρη κι ανθρώπους με διαφορετική νοοτροπία και τρόπο σκέψης.

Επίλογος: Ο άνθρωπος, λοιπόν, πρέπει να συνειδητοποιήσει τη σημασία που έχει ο χρόνος αυτός στη ζωή του. Οι ώρες αυτές δεν είναι ούτε χαμένες ούτε ανούσιες καθώς το άτομο μπορεί να ξεκουραστεί, να ηρεμήσει, να ψυχαγωγηθεί, να μάθει, να δημιουργήσει. Γι αυτό, είναι πολύ σημαντικό να εκτιμηθεί η αξία του ιδίως από τα παιδιά ώστε και να έχουν ώρες ελεύθερες στη διάθεσή τους και να τις αξιοποιούν με τις κατάλληλες δραστηριότητες κι όχι να τις αναλώνουν άσκοπα κι ανώφελα.